

Jordens Værdi i Galizien 5-doblet. Interessant er det at se, hvilken Indflydelse Udvandringen og Tilbagevandringen har haft paa Galiziens hele Økonomi. Til en Bondestand, der knapt kendte rede Penge, er der i de sidste 10 Aar strømmet c. 25 Mill. Kr. aarlig fra Amerika gennem Postkontorerne, foruden hvad de Tilbagedragende selv førte med sig. Nogle af disse Penge anvendtes til at forbedre Jord og tilføre den Kapital, men mest syntes at have været anvendt til at give Jorden høj Værdi. Personlig har jeg truffet Folk, der har solgt Jord til 2300 øst. Kr. pr. Td. Land, de selv i 1910 har givet 1600 Kr. for, og som i 1880 knapt var 200 Kr. værd. For den, der interesserer sig for Agrarpolitik, er Bogen rig paa Iagttagelser og Materiale, hvorudaf kan drages almen-gyldige Sætninger. Bag Bogen ligger en stor Flid og Energi.

Dr. L. V. Birck.

EUGEN FRIDRICHOWICZ. **Grundriss einer Geschichte der Volkswirtschaftslehre.** Münch. u. Lpz. (Duncker & Humblot) 1912. (M. 6).

Man bliver straks noget mærkelig tilmode ved at læse Forordet i denne Bog, idet Forf. her fortæller, at han har haft til Hensigt i Form af et Grundrids at give en udtømmende Fremstilling af de økonomiske Teoriers Historie i Belysning af det økonomiske Livs Udvikling, og at han har søgt at naa dette »ved en kort, præcis Udtryksform, undgaaende ethvert unyttigt Ord, og ved en sammentrængt, ja sammenpresset Fremstilling, der stadig kun fremhæver det karakteristiske«. Kommer man saa til Bogen, maa man indrømme, at Forf. i hvert Fald har naaet sin førstnævnte Hensigt; han udtrykker sig virkelig i Lapidarstil, hvad der ikke just gør Bogen behagelig at læse. Forf. systematiserer stærkt; enhver Skribent faar

Jordens Værdi i Galizien 5-doblet. Interessant er det at se, hvilken Indflydelse Udvandringen og Tilbagevandringen har haft paa Galiziens hele Økonomi. Til en Bondestand, der knapt kendte rede Penge, er der i de sidste 10 Aar strømmet c. 25 Mill. Kr. aarlig fra Amerika gennem Postkontorerne, foruden hvad de Tilbagedragende selv førte med sig. Nogle af disse Penge anvendtes til at forbedre Jord og tilføre den Kapital, men mest syntes at have været anvendt til at give Jorden høj Værdi. Personlig har jeg truffet Folk, der har solgt Jord til 2300 øst. Kr. pr. Td. Land, de selv i 1910 har givet 1600 Kr. for, og som i 1880 knapt var 200 Kr. værd. For den, der interesserer sig for Agrarpolitik, er Bogen rig paa Iagttagelser og Materiale, hvorudaf kan drages almen-gyldige Sætninger. Bag Bogen ligger en stor Flid og Energi.

Dr. L. V. Birck.

EUGEN FRIDRICHOWICZ. **Grundriss einer Geschichte der Volkswirtschaftslehre.** Münch. u. Lpz. (Duncker & Humblot) 1912. (M. 6).

Man bliver straks noget mærkelig tilmode ved at læse Forordet i denne Bog, idet Forf. her fortæller, at han har haft til Hensigt i Form af et Grundrids at give en udtømmende Fremstilling af de økonomiske Teoriers Historie i Belysning af det økonomiske Livs Udvikling, og at han har søgt at naa dette »ved en kort, præcis Udtryksform, undgaaende ethvert unyttigt Ord, og ved en sammentrængt, ja sammenpresset Fremstilling, der stadig kun fremhæver det karakteristiske«. Kommer man saa til Bogen, maa man indrømme, at Forf. i hvert Fald har naaet sin førstnævnte Hensigt; han udtrykker sig virkelig i Lapidarstil, hvad der ikke just gør Bogen behagelig at læse. Forf. systematiserer stærkt; enhver Skribent faar

sin Rubrik, der hører han hjemme, og ikke andetsteds. Det kan naturligvis undertiden være ret vanskeligt at finde den passende Rubrik, og Forf. er ikke altid heldig i saa Henseende. En Skribent som Landry har aabenbart voldet ham Kvaler. Til Trods for, at en Rubrik hedder den historisk-økonomiske Skole i Frankrig og Belgien, og denne Rubrik igen er delt i 7 mindre Afdelinger, faar Landry sin Plads anvist under Nr. 16 i Paragrafen om Epigonerne under Kapitlet om den socialistiske Rationalisme. Paa et enkelt Punkt rubricerer Forf. dog ikke, — det er indenfor Historismen i Tyskland; ikke fordi, han kunde godt, beroliger han Læseren i Forordet; saa meget mærkeligere er det rigtignok, at han i samme Aandedrag udslynger den Paastand, at i Tyskland gives der i Mod-sætning til andre Lande, ingen Skoler, men kun førende Lærde.

Naturligvis anvender Forf. ogsaa nye Ord, først og fremmest Ordet Rationalisme, idet han dermed vil betegne al Deduktion. Forf. formaar at opgive den Dato i 1757, da Rationalismen trængte ind i Nationaløkonomien med Publiceringen af Quesnays Artikel »grains« i Encyklopædien. Mange senere Forfattere har arbejdet deduktivt, og derfor opstiller Forf. foruden den fysiokratiske Rationalisme den ponokratiske (den klassiske Skole), den anarkistiske, den populationistiske, den merkantilistiske, den psykologiske, den matematiske og et Utal andre Rationalismer; Forf. gør i Forordet den Bemærkning, at hidtil kendte de alm. Fremstillinger af Nationaløkonomien 7 Skoler, »naar det kom højt«. Var det mon ikke ogsaa tilstrækkeligt?

Forf. har ikke meget tilovers for Deduktionen, i hvert Fald er han meget haard ved alle sine »Rationalismer«; den matematiske Rationalisme, hvorunder Pareto, Walras og Colson regnes, faar saaledes at vide, at dens Anstrengelser og Tegnetalent ikke staar i Forhold til det ringe Udbytte, den naar, den østrigske Skole bliver døbt

om til den psykologiske Rationalisme og behandles ikke stort bedre.

Det er vel i Systematiken, Forf. søger Berettigelsen for sin Bog; man kan naturligvis sige, at et Navn som den østerrigske Skole er uheldigt, fordi det intet siger, men det er umuligt at finde Forf.'s Inddelinger bedre. Bogen er saaledes ganske forfejlet i sit Anlæg, og den bringer ingen nye Synspunkter. Den indeholder mange Aarstal og Bogtitler, men disse er dog ikke ganske nøjagtige.

Endnu skal blot anføres en enkelt Passus af denne mærkelige Bog: »I Danmark er det lykkedes Socialdemokratiet at erobre næsten alle Landdistrikterne (das flache Land) i Jylland; derfor er den socialistiske Bevægelse langt stærkere her end man skulde antage efter Landets overvejende Karakter af Agerbrugsland. Grunden er den, at til Trods for den temmelig tætte agerdyrkende Befolkning er Storgrundbesiddelsen overvejende, og at det var muligt for Socialdemokratiet at agitere langt ind i Landet fra de mange smaa Byer paa Kysten«. At der ogsaa er Socialdemokrater paa Øerne og i København ved Forf. aabenbart ikke.

Axel Nielsen.